

пристѣпи къмъ първитѣ уроци по български. Никакви български граматики, нито христоматии не съществували въ полумрачната епоха на келийното обучение. Келийната наука стояла далечъ отъ живота съ своитѣ остарѣли методи и била отживѣла времето си, когато настѣпилъ просвѣтителниятъ тласкъ на народитѣ. Беронъ виждалъ, какъ другитѣ държави напредватъ въ просвѣщението, благодарение на една общообразователна свѣтска програма, която подготвяла младежитѣ за живота. Въ разговоритѣ си Антонъ Ивановъ и Беронъ не могли да не констатиратъ извънредно непригоднитѣ условия за наука на българската младежъ — особно липсата на учебни книги. Въ тия именно разговори Антонъ Ивановъ подтиква Берона да състави учебникъ за изучаване на българско четмо и писмо, като му обещава да го издаде на свои сръдства. Беронъ съ увлѣчение се залавя да изпълни тая важна задача. Замислениятъ букваръ-читанка ще улесни не само неговата работа на частенъ учителъ, но и българското училище изобщо. Трѣбва да се тури край на келийната бавностъ и архаизъмъ и да се даде бръзъ тласкъ на българското образование. Съ тия идеи той се залавя да влѣе новъ наученъ духъ въ обучението, да го улесни и опрѣсни, като подбере най-добрия методъ и разнообразно съдържание на учебника си, изпълненъ съ нравоучителни разкази, басни, статийки отъ естествена история, хигиена и пр. Така той съставя историческия Рибенъ букваръ*) и го издава презъ 1824 година въ гр. Брашовъ съ сръдствата на Антонъ Ивановъ („Букваръ съ различни поученія отъ Петра Х. Беровича за болгарски-тѣ училища. Напечата ся сасъ помощъ-та Г. Антоньова Иоанновича. Въ год. 1824. Брашовъ.) За начина на началното сричане и четене Беронъ казва въ предговора си: „Петербургска-та Академия опредѣлила да думамы словата А, Бе, Ве, Ге, Де, и пр., за да сричамы лесно; но менѣ ми се вижда чи по-лесно ще сричамы ако ги назовавамы А, Бъ, Въ, Гъ, Дъ, Е, и пр.“. Той пояснява още, че, за да се постигне широко образование и грамотность, обучението, улеснено съ звучната метода, трѣбва да се води и ускори съ взаимноучителната метода на Белъ-Ланкастера. Освенъ това, архаизмътъ на келийното обучение по черковно-славянски езикъ трѣбва да се замѣни съ живата говорима речъ, която ще направи четивата разбираеми и достѣпни за всѣкиго. Какво правилно схващане, наистина, и то още

*) Нареченъ популярно „рибенъ“, понеже на задната му корица имало изобразенъ делфинъ.